

Kurumsal Raporlamada Şeffaflık Araştırması Sonuçları

Borsa İstanbul BİST-100 Endeksi Şirketleri
Üzerine Bir Araştırma

Kurumsal Raporlama Nedir?

- Kurumsal Raporlama şeffaflığın somutlaşmış halidir ve hesap verebilirlik zincirindeki esaslı bağlantıdır.



Kurumsal raporlama neden önemlidir?

Güven Artırma

- Kurumsal raporlama ile şirketler, kamu ve paydaşlarının gözünde hesap verilebilirlik konusunda güven artırmış olurlar.

Önlem Alma

- Kurumsal yapıları ve temel bazı finansal verilerini paylaşarak şirketler, şeffaflığın eksikliği ve lehtarlığın belirsizliğinin getirdiği riskler karşısında önlem almış olurlar.

Yolsuzlukla Mücadelede Performans

- Şirketlerin raporlama konusundaki şeffaflıkları, her ne kadar yolsuzlukla mücadele alanındaki performanslarını tam olarak göstermese de, şeffaf raporlama yapan şirketlerin yolsuzlukla mücadele konusunda daha iyi performans gösterdiği saptanmıştır.

Metodoloji-Araştırma Süreci

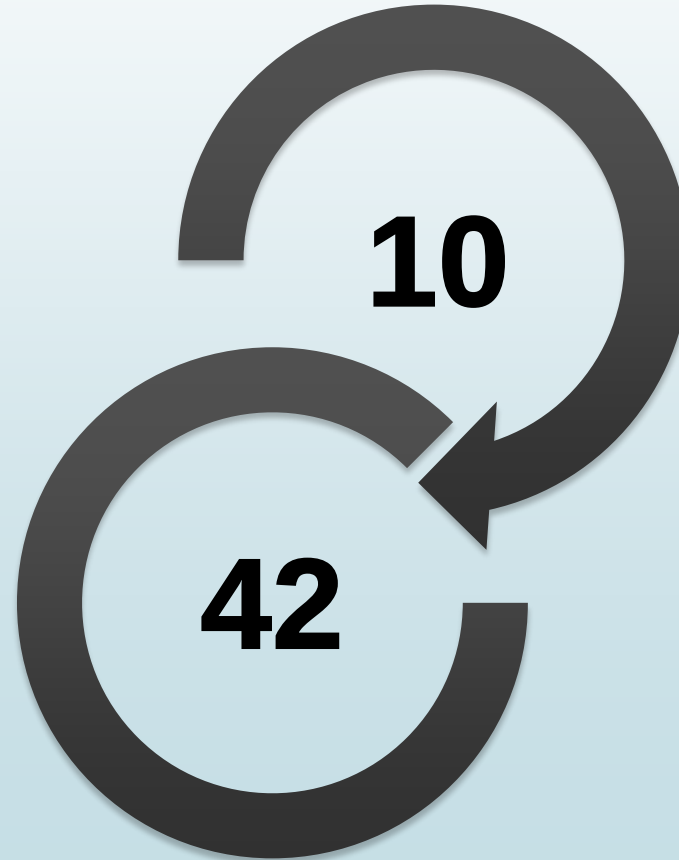
**20 Ekim
2014**

**10 Kasım
2014**

**01 Aralık
2014**

**15 Aralık
2014**

Metodoloji-Geribildirim Yapan Şirketlerin Sayısı



Metodoloji-Şirketlerin Sınıflandırılması

GRAFİK 9

İştiraklerinin Durumuna Göre Şirketlerin Sınıflandırılması

	1. Bölüm Yolsuzlukla Mücadele Programı	2. Bölüm Organizasyonel Şeffaflık	3. Bölüm Ülkesel Raporlama
A Grubu (Yurtdışında iştiraki olan 45 şirket)	✓	✓	✓
B Grubu (Sadece yurtiçinde iştiraki olan 38 şirket)	✓	✓	Muaf
C Grubu (Yurtiçinde veya yurtdışında iştiraki olmayan 17 şirket)	✓	Muaf	Muaf

Yolsuzlukla M¼cadele Programının Œeffaflığı



% 28

BİST - 100 Ortalaması

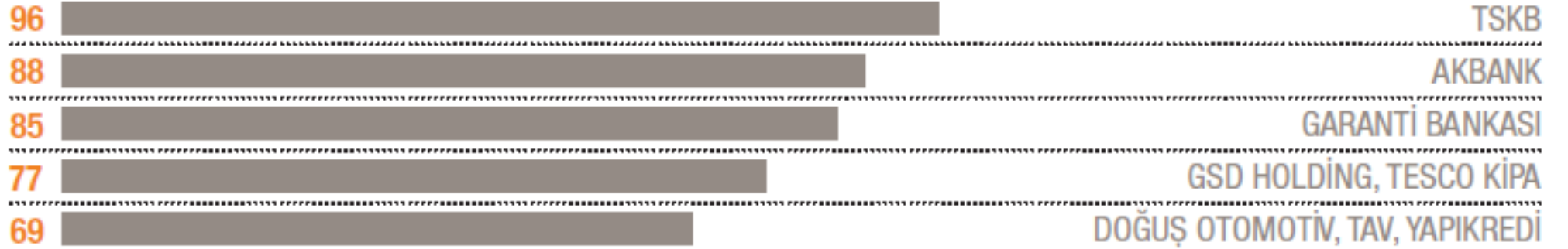
Yolsuzlukla M¼cadele Programının Œeffaflığı

Yolsuzlukla Mücadele Programının Şeffaflığı

GRAFİK 2

Yolsuzlukla Mücadele Programı Bölümünde En Yüksek Puan Alan Şirketler

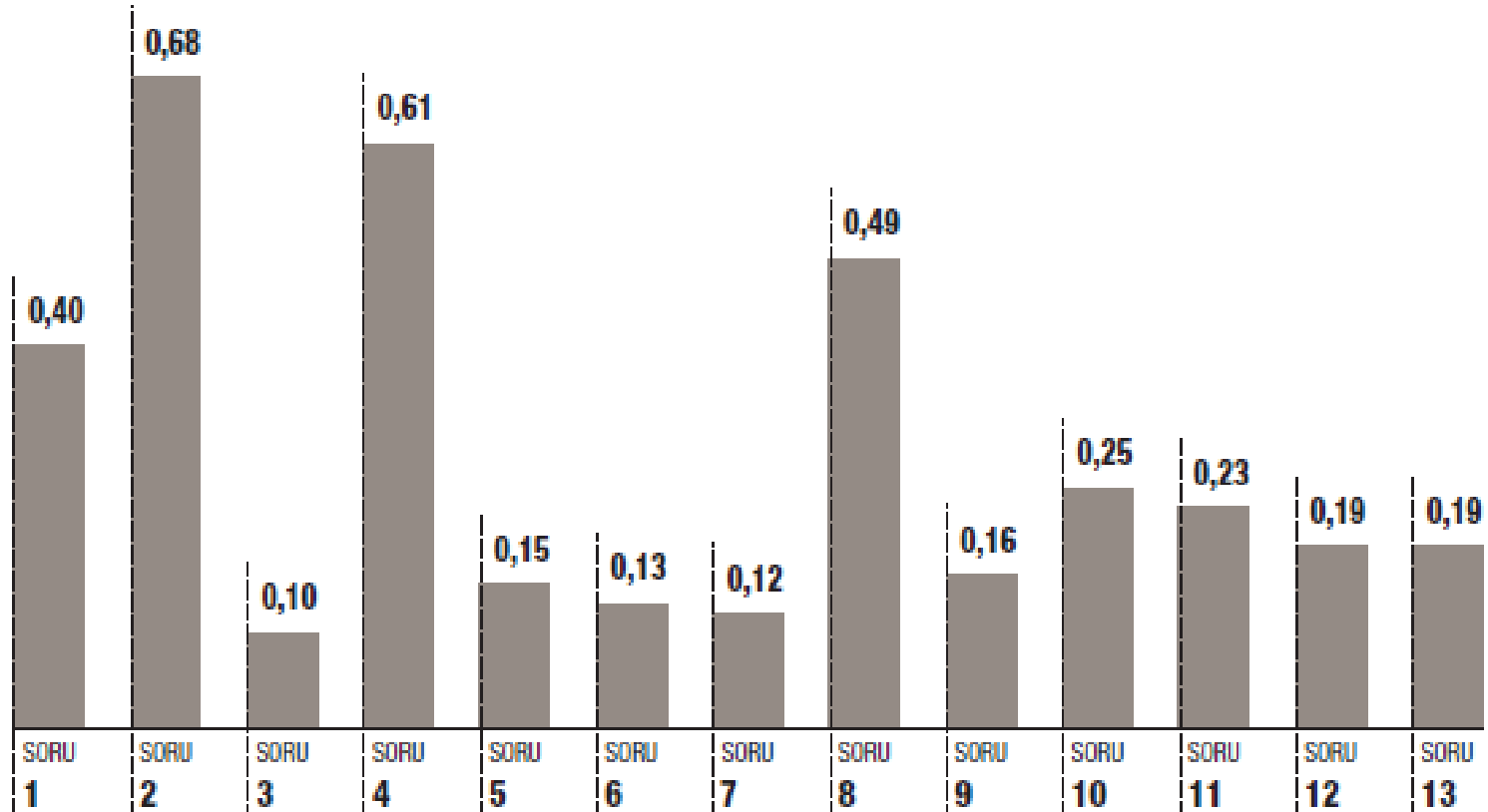
EN YÜKSEK PUAN ALAN ŞİRKETLER



Yolsuzlukla Mücadele Programının Şeffaflığı

GRAFİK 4

Yolsuzlukla Mücadele Programı Bölümünde Soru Başına Ortalama Puanlar

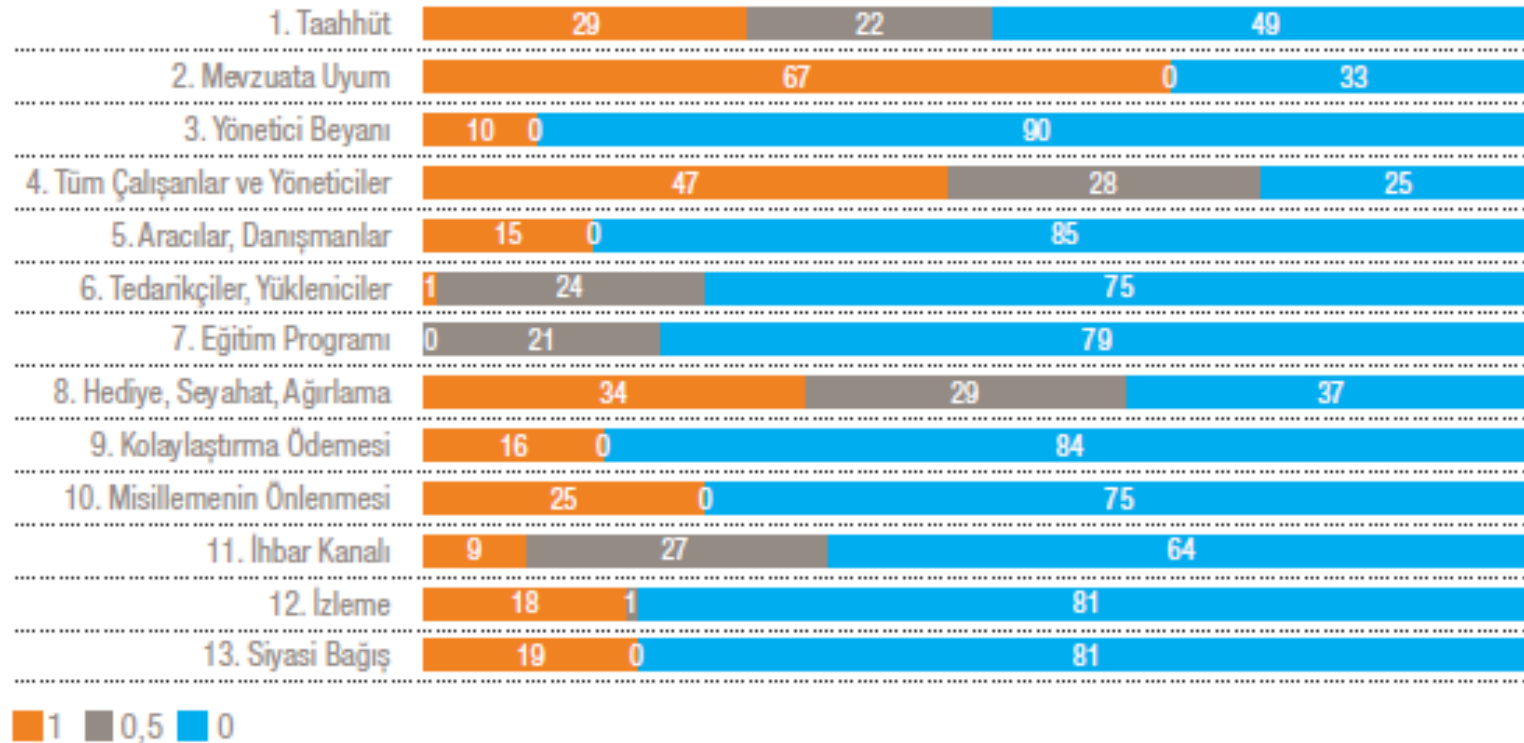


Yolsuzlukla Mücadele Programının Şeffaflığı

GRAFİK 3

Yolsuzlukla Mücadele Programı Bölümündeki Soruların Puan Türlerine göre Analizi

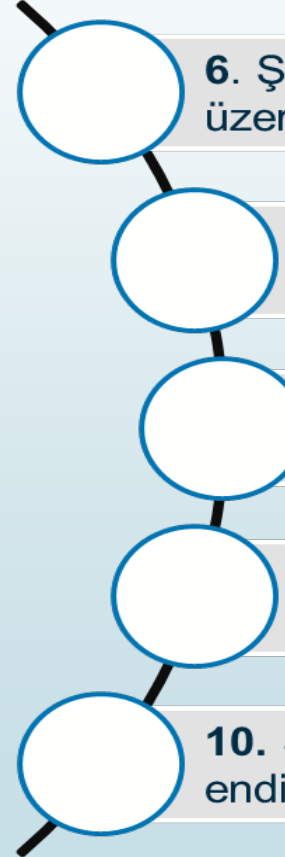
SORULARA GÖRE PUANLAR



Kurumsal Raporlamada Şeffaflığa İlişkin Soru Örnekleri

1. Şirketin açıkça ifade edilmiş bir yolsuzlukla mücadele taahhüdü var mı?
2. Şirket yönetimi yolsuzlukla mücadeleye olan desteğini gösteriyor mu?
3. Şirketin etik kuralları/yolsuzlukla mücadele politikası şirketin tüm çalışanlarına ve yöneticilere açıkça uygulanıyor mu?
4. Şirket çalışanların olası yolsuzluk karşıtı politikaların ihlallerini bildirebileceği, güvenle başvurabileceği kanalları sağlıyor mu?
5. Şirket kendi yolsuzlukla mücadele politikasının düzenli takibini yapıyor mu?

Kurumsal Raporlamada Şeffaflığa İlişkin Soru Örnekleri

- 
6. Şirket yolsuzlukla mücadele konusundaki yasal düzenlemeler de dahil olmak üzere ilgili tüm mevzuata uymayı açıkça taahhüt ediyor mu?
 7. Şirketin çalışanları ve yöneticileri için yürürlükte olan bir yolsuzlukla mücadele eğitim programı var mı?
 8. Şirketin uygun/uygun olmayan hediyeler, ağırlama ve seyahat masraflarının tanımlandığı bir politikası var mı?
 9. Şirketin kolaylaştırma ödemelerini açıkça yasaklayan bir politikası var mı?
 10. Şirketin politikası, misilleme riski olmadan çalışanların veya diğerlerinin endişelerini ve bir politikanın ihlalinin bildirilmesini sağlıyor mu?

Organizasyonel Şeffaflık Nedir?



- Organizasyonel şeffaflık şirketlerin dahil olduğu tüm ticari ağın şeffaflığıdır.
- Ticari ağın şeffaf olması hesap verebilirlik ilkesini güçlendirmek açısından önemlidir.
- Şirketler önemli/esaslı kriterinden bağımsız olarak ortaklıklar ve iştirakleri, bunların pay oranları ve kurulu bulunduğu ülkeler hakkında bilgi vermelidir.

Organizasyonel Şeffaflık



% 85

BİST - 100 İçindeki
83 Şirketin Ortalaması

Organizasyonel Şeffaflık

GRAFİK 6

Organizasyonel Şeffaflık Bölümünde Puanlara Göre Şirket Sayıları



Organizasyonel şeffaflığa ilişkin sorulan soru örnekleri

1. Şirket tam konsolide edilmiş bağlı ortaklıklarının tamamını kamuya açıklıyor mu?
2. Şirket tam konsolide edilmiş bağlı ortaklıklarının her birinde sahip olduğu pay oranlarını kamuya açıklıyor mu?
3. Şirket tam konsolide edilmiş bağlı ortaklıklarının her birinin kurulu olduğu ülkeyi kamuya açıklıyor mu?
4. Şirket tam konsolide edilmiş bağlı ortaklıklarının her birinin faaliyet gösterdiği ülkeyi kamuya açıklıyor mu?
5. Şirket tam konsolide edilmeyen diğer yatırımların tamamını kamuya açıklıyor mu?

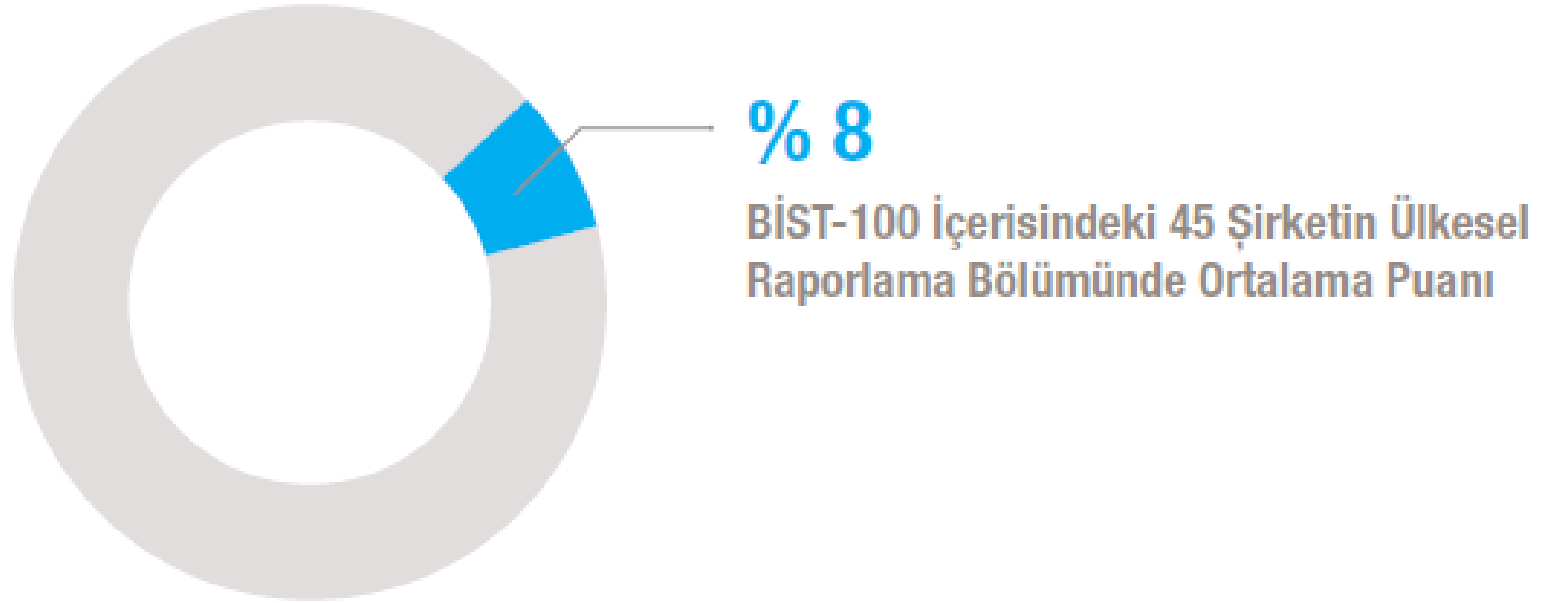
Ülkesel Raporlama Nedir?

- Ülkesel raporlama özellikle çokuluslu şirketlerin uluslararası hukuk ve ülke yasalarındaki açıkları suistimal etmek suretiyle vergiden kaçınmasının önüne geçilmesi ve yoksul ülkelere sermaye kaçışının önlenmesi için önemli bir araçtır.



Ülkesel Raporlama

GRAFİK 7



Ülkesel Raporlama

GRAFİK 8

Ülkesel Raporlama Bölümünde Puan Alan Şirketler

PUAN

ŞİRKET SAYISI

100

GSD HOLDİNG

30

ZORLU ENERJİ

27

GARANTİ BANKASI

20

AKBANK, ÇELEBİ, KARSAN, HALKBANKASI, ŞEKERBANK, VAKIFBANK, YAPIKREDİ

18

TÜRKİYE İŞ BANKASI

17

TURKCELL

10

GÜBRE FABRİKALARI

7

TAV

Ülkesel Raporlamaya ilişkin sorulan soru örnekleri

1. Şirket X ülkesindeki gelirlerini/satışlarını açıklıyor mu?
2. Şirket X ülkesindeki sermaye giderlerini açıklıyor mu?
3. Şirket X ülkesindeki vergi öncesi gelirlerini açıklıyor mu?
4. Şirket X ülkesindeki gelir vergilerini açıklıyor mu?
5. Şirket X ülkesindeki toplum/yardım kuruluşu katkılarını açıklıyor mu?

UN Global Compact İmzacısı Şirketler

% 60

Yolsuzlukla Mücadele Programı

% 90

Organizasyonel Şeffaflık

% 8

Ülkesel Raporlama

ANADOLU EFES
AKBANK
AKSA
BRİSA
COCA COLA İÇECEK
ÇİMSA
DOĞUŞ OTOMOTİV
GARANTİ BANKASI
İŞ BANKASI
KOÇ HOLDİNG
SABANCI HOLDİNG
TURKCELL
T.S.K.B.

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

% 14



Yolsuzlukla Mücadele Programı

% 88



Organizasyonel Şeffaflık

N/A



Ülkesel Raporlama

SAF GYO
TORUNLAR GYO
SINPAŞ GYO
İŞ GYO
HALK GYO
VAKIF GYO
DOĞUŞ GYO
ALARKO GYO
EMLAK KONUT GYO

Bankalar

% 53



Yolsuzlukla Mücadele Programı

% 82



Organizasyonel Şeffaflık

% 21



Ülkesel Raporlama

AKBANK
FİNANSBANK
GARANTİ BANKASI
ŞEKERBANK
TEKSTİLBANK
T. HALK BANKASI
T. İŞ BANKASI
T.S.K.B
VAKIFBANK
YAPI KREDİ BANKASI

Futbol Kulüpleri

KUTU 3: FUTBOL KULÜPLERİ

Türkiye'nin en büyük üç futbol kulübü olan Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray BİST-100 Endeksi içerisinde işlem gören şirketlerdir. Sonuçlar incelendiğinde yolsuzlukla mücadele programının şeffaflığı bölümünde sadece Beşiktaş'ın %15 puan aldığı; diğer iki kulübün ise puan alamadığı görülmektedir. Sosyal hayatta önemli bir yeri olan ve milyonlarca insanın sevgisini kazanmış bu kulüplerin yolsuzlukla mücadele ve şeffaflık konusunda azami özen göstermeleri gerekmektedir.



Tavsiyeler

ŞİRKETLER;

- Yolsuzlukla mücadele programları açıklanmalı
- Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi imzalanmalı
- Ülkesel raporlama geliştirilmeli

KAMU MAKAMLARI

- Şirketlerin yolsuzlukla mücadele programları geliştirmeleri ve şeffaf raporlama yapmaları için gerekli yasal düzenlemeleri yapmalıdır

YATIRIMCILAR

- Şirketlerin şeffaf raporlama yapması başarılı bir risk yönetiminin parçası olarak görülmelidir.

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- Çevre, sağlık, iş güvenliği, ekonomik istikrar, insan hakları ve kaynakların verimli kullanımı gibi alanlarda yapılan sivil toplum çalışmalarında özel sektörde şeffaflık ve yolsuzlukla mücadele konularına da önem verilmelidir.



TEŞEKKÜRLER...